

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen
- Övriga nämnder
- Förvaltning

Riktlinjer för serveringsytor på allmän platsmark

Bilaga till Stadsmiljöprogrammet
Fastställt av Stadsbyggnadsnämnden, 2026-01-29

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund och inledning	4
Arbetsgrupp.....	5
Referensgrupp	5
Styrgrupp	5
Disposition.....	5
Stadsmiljöprogrammet	7
Karaktär.....	7
Tillgänglighet.....	7
Säkerhet	7
Uteserveringar och bygglov	8
Definition av uteserveringar på allmän platsmark.....	8
Bygglov på allmän platsmark	9
Kulturmiljö	10
När ska bygglov sökas?.....	10
Beskrivning och urval av geografiska områden.....	11
Generella riktlinjer för alla platser:	14
Lundströms plats	15
Begränsat med utrymme på Lundströms plats	16
Vad säger detaljplanen?	17
Framtidsplaner	17
Riktlinjer för Lundströms plats:	18
Atollen	19
Lillsjöraden	19
Framtidsplaner	20
Riktlinjer för Lillsjöraden.....	20
Lillsjöplan	20
Framtidsplaner	22
Riktlinjer för Lillsjöplan	22
Östra Storgatan	23

Framtidsplaner	24
Riktlinjer för Östra Storgatan:	24
Hovrättstorget	24
Framtidsplaner	26
Riktlinjer för Hovrättstroget:	26
Bilaga 1. Urval av geografiska områden	27

Sammanfattning

För att kommunen ska kunna pröva markupplåtelse för uteserveringar i centrala Jönköping på ett enhetligt och likvärdigt sätt men med hänsyn till varje plats olika förutsättningar och behov har ett strategiskt underlag tagits fram. Utifrån detta har därefter riktlinjer för uteserveringars uppförande i staden tagits fram för utvalda prioriterade områden. Dessa riktlinjer ska komplettera stadsmiljöprogrammet och är anpassade till dessa områdens unika förutsättningar.

Bakgrund och inledning

Flera förvaltningar och avdelningar inom kommunen är involverade i arbetet med markupplåtelse för uteserveringar. Antalet ärenden är stort, vilket ställer krav på god samordning och att ärenden behandlas likvärdigt. Samtidigt ser förutsättningarna olika ut på olika platser i staden. Platsens förutsättningar, hänsyn till tillgänglighet och framkomlighet är tre faktorer som påverkar uteserveringars utformning och gör varje plats unik. Därför har det länge funnits ett behov av mer detaljerade riktlinjer för specifika platser i staden.

Staden förändras över tid och både planer och visioner kan ändras. Därför är det viktigt att detta dokument hålls uppdaterat och kan kompletteras vid behov. På så sätt kan platser som förändras uppmärksammas i tid och onödiga investeringar i uteserveringar undvikas. För att förtydliga och komplettera riktlinjer för serveringsytor, särskilt på vissa utvalda platser, kommer detta dokument att bli en bilaga till Stadsmiljöprogrammet.

Under 2026 och 2027 ska ett nytt Stadsmiljöprogram och en Teknisk handbok tas fram. Där kommer frågan om serveringsytor behandlas i ett större sammanhang. I arbetet med att ta fram ett nytt stadsmiljöprogram och teknisk handbok kommer detta dokument användas som underlag för vidare bearbetning av serveringsytor på allmän platsmark och även fler områden kommer att behandlas och ingå i det arbetet.

Fram till dess är dokumentet underordnat Stadsmiljöprogrammet. För de platser som beskrivs här gäller dock de riktlinjer som anges i detta dokument.

Arbetsgrupp

Ulrika Ebelin, Stadsbyggnadskontoret Utvecklings- och trafikavdelningen
Kajsa Starck, Stadsbyggnadskontoret Bygglovavdelningen.
Annalil Hammarstedt, Tekniska kontoret Mark- och exploateringsavdelningen.
Sven Rydell, Stadskontoret Näringslivsavdelningen.

Referensgrupp

Carlos Trischler Castillo, Stadsbyggnadskontoret Utvecklings- och trafikavdelningen.
Linnea Andersson, Stadsbyggnadskontoret Utvecklings- och trafikavdelningen.
Matilda Åberg, Stadsbyggnadskontoret Bygglovavdelningen.
Anders Hult, Tekniska kontoret Mark- och exploateringsavdelningen
Sofie Frisk, Stadskontoret Näringslivsavdelningen.

Styrgrupp

Ida Hedberg, Stadsbyggnadskontoret Utvecklings- och trafikavdelningen.
Linda Helte, Tekniska kontoret Mark- och exploateringsavdelningen.

Disposition

Dokumentet utgår från dagens stadsmiljöprogram och de viktigaste aspekterna att ta hänsyn till vid utformning av en uteservering enligt Stadsmiljöprogrammet redogörs i den första delen av dokumentet. Därefter följer en förtydligande del om var gränsen mellan bygglovspliktiga konstruktioner och uteserveringar går. I dokumentets tredje del följer en redovisning av de urval av platser och prioriteringar som gjorts för att i den fjärde och sista delen presentera de platser som valts ut tillsammans med de fördjupade riktlinjer som tagits fram för respektive plats. De fördjupade

riktlinjerna ska tydliggöra vad som gäller för respektive plats, något som inte framgår i det gällande Stadsmiljöprogrammet.

Stadsmiljöprogrammet

Stadsmiljöprogrammets råd och riktlinjer gäller även på de platser som pekas ut i detta dokument. I Stadsmiljöprogrammets underprogram *Stadens uteserveringar* finns tre aspekter som alltid ska beaktas när en uteservering anläggs på offentlig plats: karaktär, tillgänglighet och säkerhet. Nedan följer utdrag ur Stadens uteserveringar:

Karaktär

En stadsmiljös speciella karaktär formas av byggnadernas fasader och hur de allmänna platserna är utformade och möblerade. Uteserveringar är en viktig del av den helheten. Därför ska uteserveringens utformning anpassas till platsen och den omgivande miljön.

Tillgänglighet

Alla ska kunna ta sig fram i kommunens gemensamma miljöer. Enligt Plan- och bygglagen ska alla allmänna platser ska kunna användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Uteserveringar ska vara tillgänglighetsanpassade. Träggolv eller liknande får endast byggas vid kraftig lutning. Om uteserveringen har golv ska det vara tillgängligt för alla. Om ramp behövs ska lutningen vara minst 1:12 och rampen ska placeras inom uteserveringens avgränsning.

Säkerhet

Uteserveringen ska uppfylla gällande krav på brandsäkerhet och följa ordningslagens bestämmelser. Den ska vara överblickbar och ha lättillgängliga utrymningsvägar. Fria ytor mot gata och cykelbana ska hållas öppna för god sikt och framkomlighet.

Uteserveringar och bygglov

Definition av uteserveringar på allmän platsmark

Serveringsytor på allmän platsmark ska vara av tillfällig och enkel karaktär och konstruktion. Det innebär att de ska vara enkla att demontera och plocka ner (se figur 1). Serveringsytor av enkel karaktär kräver inget bygglov och räknas därmed som en uteservering.

En uteservering är en yta utomhus utan fasta väggar eller tak. Den ska placeras direkt på gatan eller torget och får inte ha ett upphöjt golv, till exempel trädäck eller liknande golvkonstruktioner. Om marken lutar kraftigt kan ett golv byggas vid behov utan bygglov. Golvet får då inte vara högre upp än 1,2 meter över marknivån. Om golvet är högre än 1,2 meter krävs bygglov.

En uteservering ska vara utomhus. Enklare markiser och parasoll får användas som tillfälligt skydd vid sämre väder. Det är också tillåtet med staket eller glasväggar som går att höja och sänka för att ge vindskydd. Dessa är inte bygglovspliktiga så länge de inte är högre än 1,2 meter i nedfällt läge.

Detaljplan är det juridiska dokument som reglerar hur marken får användas inom ett specifikt område.

Allmän platsmark är den mark som enligt detaljplanen är avsedd för gemensamma behov, som gator och torg.



Figur 1 Illustration som visar exempel på uteservering med konstruktioner som inte är bygglovspliktiga; Höj- och sänkbara glaspartier, staket, utfällbara markiser samt utfällbara markiser med en smal/tunn stöttepelare. Inget får fästas i markbeläggningen.



Figur 2. Exempel på uteservering där höjdskillnad tagits upp med ett upphöjt golv. Maximal höjd på ett sådant golv är 1,2m utan bygglov.

Bygglov på allmän platsmark

Bygglov måste sökas om serveringsytan ska ha fasta väggar och tak eller fasta väggar med skjuddörrar. Om serveringsytan ska ha en inrullningsbar markis med en kraftig konstruktion eller om serveringsytan ska ha ett permanent utförande måste också bygglov sökas då detta ses som en tillbyggnad, och inte som en uteservering. En pergola kan vara bygglovspliktig om den förändrar byggnadens utseende. Bedömningen beror bland annat på pergolans storlek samt avstånd på stolpar och överliggare. Konstruktioner som är helt eller till största delen inbyggda kräver alltid bygglov. Är du osäker på vad som är bygglovspliktigt, kontakta bygglovavdelningen i Jönköpings kommun.

I vissa fall kan bygglov av säsongskaraktär, så kallat säsongslöv, beviljas på allmän platsmark när det finns ett tillfälligt behov. Ett tidsbegränsat säsongslöv kan beviljas under både sommar- och vinterhalvåret. För att ett säsongslöv ska kunna beviljas ska åtgärden vara lämplig för platsen, uppfylla kraven på trafiksäkerhet och inte störa allmänheten.

Det går inte att få ett permanent bygglov på allmän platsmark. En permanent tillbyggnad med året-runt-standard räknas inte som en uteservering, och kan alltså inte få någon typ av bygglov på allmän platsmark. Om det finns ett tillfälligt behov kopplat till utbyggnaden kan ett tidsbegränsat bygglov beviljas. För serveringsytor på allmän platsmark är det däremot endast säsonglov som kan beviljas.



Figur 3. Exempel på en bygglovspliktig uteservering med säsonglov. Foto: Anna Klahr

Definition av olika bygglov

- **Bygglov av säsongskaraktär** innebär att en konstruktion får uppföras under en viss del av året.
- **Tidsbegränsat bygglov** innebär att en konstruktion får uppföras under ett visst antal år, oberoende säsong, när ett tillfälligt behov finns.
- **Permanent bygglov** kan inte beviljas på allmän platsmark.

Kulturmiljö

Om en fastighet är kulturhistoriskt värderad, eller ligger i ett område som i kommunens översiktsplan pekas ut som kulturhistoriskt värdefullt, ställer kommunen högre krav vid byggnation och andra förändringar. Detta förs för att skydda och bevara de kulturhistoriska värdena.

När ska bygglov sökas?

- När en åtgärd görs så att det innebär en fasadändring
- Om det är en större konstruktion med sammanhängande väggar och/eller tak.
- En golvkonstruktion som är högre än 1,2m
- Om fastigheten är kulturhistoriskt utvärderad

Beskrivning och urval av geografiska områden

I Jönköping har flera stadsutvecklingsprojekt under de två senaste decennierna bidragit till att fler restaurangstråk har bildats. Dessa stråk har blivit en viktig del av staden och dess attraktivitet. När fler människor och funktioner ska samsas om gator och torg uppstår nya utmaningar, vilket ställer större krav på både tillgänglighet, framkomlighet, trafiksäkerhet och trygghet. Ett exempel på detta är en allt större efterfrågan på uteserveringar under vinterhalvåret, vilket kan krocka med andra funktioner, till exempel snöröjning. Samtidigt är restaurang- och handelsstråken viktiga mötesplatser där stadslivet är som mest aktivt. Därför är det viktigt att kombinera detta med andra funktioner för att få en levande stadskärna.

De huvudsakliga restaurang- och handelsstråken i Jönköping finns i Östra centrum, Västra centrum, Piren samt Atollen och Tändsticksområdet. De platser som prioriteras i respektive område i detta dokument bygger på en analys av centrala Jönköping.



Figur 5. Analys över handels- och restaurangstråk i centrala Jönköping som urvalet av prioriterade områden har baserats på. Numrering baserat på prioriteringsordningen som presenteras nedan.

Både handels- och restaurangstråk är viktiga att stärka och förbättra för att stadens centrala delar fortsatt ska ha en god attraktionskraft. Utifrån den genomförda analysen har ett urval av platser gjorts. Urvalet bygger på kriterierna i bilaga 1. Utifrån kriterierna och analyser av respektive plats har en bedömning gjorts av vilka platser som har störst behov av fördjupade riktlinjer.

Urvalet omfattar Lundströms plats, Östra Storgatan, Atollen och Tändsticksområdet. Arbetet med att ta fram riktlinjer har främst fokuserat på dessa områden. Prioriteringsordningen mellan områdena har tagits fram utifrån bilaga 1 och redovisas nedan:

1. Tändsticksområdet

Utifrån bilaga 1 är Tändsticksområdet ett av de högst prioriterade områdena att arbeta fram riktlinjer för. Detta beror dels på att Tändsticksområdet är ett viktigt och attraktivt område, dels på grund av att gatu- och torgytor ska bli allmän platsmark. Med start hösten 2026 kommer området att grävas upp för byte av VA-ledningar och i samband med återställningen kommer ett omtag för uteserveringar att göras. Därför behandlas inte det här området i detta dokument utan det kommer behandlas separat i samband med återställningen efter VA-arbetet.

2. Lundströms plats

Lundströms plats har framför allt lyfts fram av näringslivet som sett ett behov av att se över platsen som en helhet samt tydliggöra vilka typer av uteserveringar som är lämpliga att uppföra på platsen. Samtidigt är detta en plats som är viktig för stadslivet och som även har en del fysiska utmaningar. Därför har Lundströms plats pekats ut som en av de mest prioriterade platserna med flest målkonflikter.

3. Atollen

Atollen, består av Lillsjöraden och Lillsjöplan i detta dokument, kantas av konflikter mellan det fysiska utrymmet för gående och cyklister samt räddningstjänstens behov av att komma fram och näringsidkarnas efterfrågan om att ha mer utrymme för sina

uteserveringar. Det efterfrågas en tydlighet om vad som gäller samt varför.

4. **Östra Storgatan**

Östra Storgatan har inte lyfts fram som en problematisk plats av näringslivet, men är ett av våra viktigaste stråk för stadslivet. Här konkurrerar uteserveringar med framför allt tillgängligheten till entréer och rörelser längs gatan. Hur uteserveringarna ska ta plats i gaturummet behöver därför tydliggöras. Hovrättstorget utgör en naturlig avslutning/början på Östra Storgatan och uteserveringar har blivit en allt större del av livet på torget. Därför behandlas även Hovrättstorget som en del av Östra Storgatan i detta dokument.

Generella riktlinjer för alla platser:

Här presenteras riktlinjer som gäller för uteserveringar på alla platser:

- Om det ska serveras alkohol på uteserveringen ska den vara utformad så att den blir överblickbar av verksamhetens personal.
- Uteserveringar ska omges av tillgänglighetsanpassat staket för att alla ska kunna ta sig fram på ett tryggt och säkert sätt.
 - Hög- och sänkbart staket i glas får vara maximalt 1,2 meter höga i nedfällt läge och 1,9 meter höga i uppfällt läge. Vid högre höjd krävs bygglov.
 - Tvärslå minst 10–30 cm över marknivå, speciellt viktigt vid staket bestående av rep.
 - Avgränsningen får inte fästas i markbeläggningen.
- Minsta ytan utanför uteserveringen får aldrig understiga 150cm i bredd.
- Konstruktioner får inte fästas eller grävas ned i markmaterialet. Detta kan dock tillåtas i undan tagsfall beroende på hur platsens förutsättningar ser ut. Bedömningen görs i samband med tillståndsansökan.
- Befintligt markmaterial i gatan ska användas till uteserveringar. Om ytan däremot lutar mycket, är väldigt ojämn eller om det är större nivåskillnader kan tillstånd fås till att bygga golv efter särskilda prövningar av enskilda fall.
- För mer liv och rörelse på platsen även under vinterhalvåret kan uteserveringar av mindre skala tillåtas här. Ytan får inte användas som lagring av möbler och stå tom, utan den ska användas för just servering och utrymme för besökare även under vinterhalvåret.

Lundströms plats

Lundströms plats vid Juneporten är en av de mest välbesökta platserna i Jönköping och det är en knutpunkt för buss- och tågresenärer. Med starka kopplingar till såväl Carl Nyréns plats och Resecentrum, som stråket på Trädgårdsgatan mellan Juneporten och högskolan blir Lundströms plats för många första mötet med Västra centrum (se figur 6).



Figur 6. Lundströms plats i förhållande till andra omkringliggande platser. Trädgårdsgatan är utpekad som ett särskilt viktigt stråk och avgränsar Lundströms plats i öst.

Lundströms plats är en plats som omges av stora byggnader. De omgivande byggnaderna ger tillsammans med materialen, som främst utgörs av granit och betong, platsen ett stramt, avskalat och hårt uttryck, vilket de formklippta träden längs platsens norra sida förstärker.

Platsen kan stora delar av dagen upplevas som mörk eftersom den ligger på norrsidan av höga byggnader. Samtidigt är det öppet mot väst - vilket låter

kvällssolen lysa upp och värma platsen, som i sin tur skapar goda förutsättningar för uteserveringar under kvällstid. Byggnadernas bottenvåningar utgörs av glasfasader, vilket skapar goda kopplingar ut mot Lundströms plats och minskar anledningen till att uppföra inglasade partier utanför fasadernas glaspartier.

Dock gör kopplingarna till Vättern Lundströms plats till en blåsig plats, vilket kan motivera användningen av höj- och sänkbara glaspartier trots de stora glasfasaderna ut mot platsen. Under dagtid kan fasaderna upplevas som mörka eftersom de är inskjutna under tak. Därför blir det viktigare att skapa en inbjudande uteservering för att locka fler till att vistas längre på torget under dygnets ljusa timmar. Under kvälls- och nattetid har platsen en annan karaktär och ett annat stadsliv, när fler människor uppehåller sig på platsen. Detta eftersom verksamheterna runt Lundströms plats huvudsakligen håller öppet under kvällar och nätter.

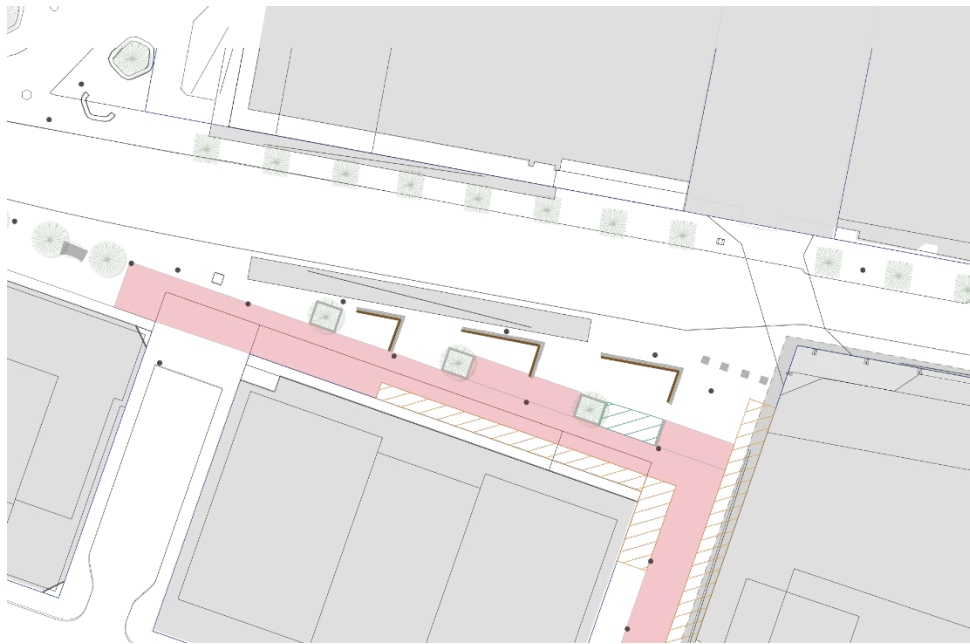
Eftersom Lundströms plats med sitt strama uttryck kan upplevas som en kal och kall plats får uteserveringarna gärna ha varma toner med grönskande inslag som mjukar upp platsen. Samtidigt som bör de spegla platsens karaktär och strama uttryck.

För att skapa liv på platsen även under vinterhalvåret kan uteserveringar tillåtas, förutsatt att snöröjning och drift fungerar. Ytan får inte användas för förvaring av möbler eller stå tom, utan ska användas för servering och för besökare även vintertid.

Begränsat med utrymme på Lundströms plats

De flesta som rör sig på Lundströms plats passerar förbi platsen och det är få som väljer att uppehålla sig här. Möjligheten att breda ut uteserveringar på platsen är begränsad eftersom räddningstjänsten behöver kunna ta sig fram. Det har funnits önskemål om så kallade satellituteserveringar. Enligt stadsmiljöprogrammet får uteserveringar inte placeras så att allmänna sittplatser byggs in. På Lundströms plats finns det därför inga tillräckligt stora ytor där satellituteserveringar kan placeras utan att hamna i konflikt med viktiga gångstråk, befintliga sittplatser eller räddningstjänstens uppställningsytor (se figur 7). Av den anledningen kan satellituteserveringar inte tillåtas på Lundströms plats.

Däremot finns det möjlighet att ställa upp en foodtruck eller en annan liknande tillfällig och mobil verksamhet på en markerad yta enligt figur 6. Det kan också bidra till mer liv på platsen och göra att fler väljer att stanna här, även dagtid.



Figur 7. Gulskrafferade ytor är tillåtna ytor för uteserveringar. På grönskrafferad yta kan foodtruck eller annan liknande tillfällig verksamhet uppföras. Rödmarkerad yta måste hållas fri för att räddningstjänsten ska kunna komma fram.

Vad säger detaljplanen?

Lundströms plats ingår i tre olika detaljplaner som alla beskriver platsen som allmän plats. Mot norra fasaden på fastigheten HARVEN finns även en begränsning i detaljplanen där marken ska vara tillgänglig för allmän gångtrafik i markplan.

Framtidsplaner

I dagsläget finns inga planer på att bygga om Lundströms plats men kommunen ser ett behov av att se över utformningen för att skapa en mer levande och välkomnande yta.

Riktlinjer för Lundströms plats:

- Markerad yta i figur 7 ska hållas öppen för att räddningsfordon ska kunna komma fram.
- Platsen har inga större höjdskillnader vilket gör att det inte är motiverat att uppföra altandäck eller andra liknande golvkonstruktioner.
- Gröna inslag välkomnas.
- Platsen är plan och därmed enkel att möblera. Altandäck eller andra liknande golvkonstruktioner får därför inte anläggas.
- Enkla inglasningar med höj- och sänkbara väggar får användas här.
- Satellituteserveringar är inte tillåtet här.
- Foodtruck eller liknande tillfällig verksamhet kan nyttja utpekad yta (grönskafferad i figur 6).

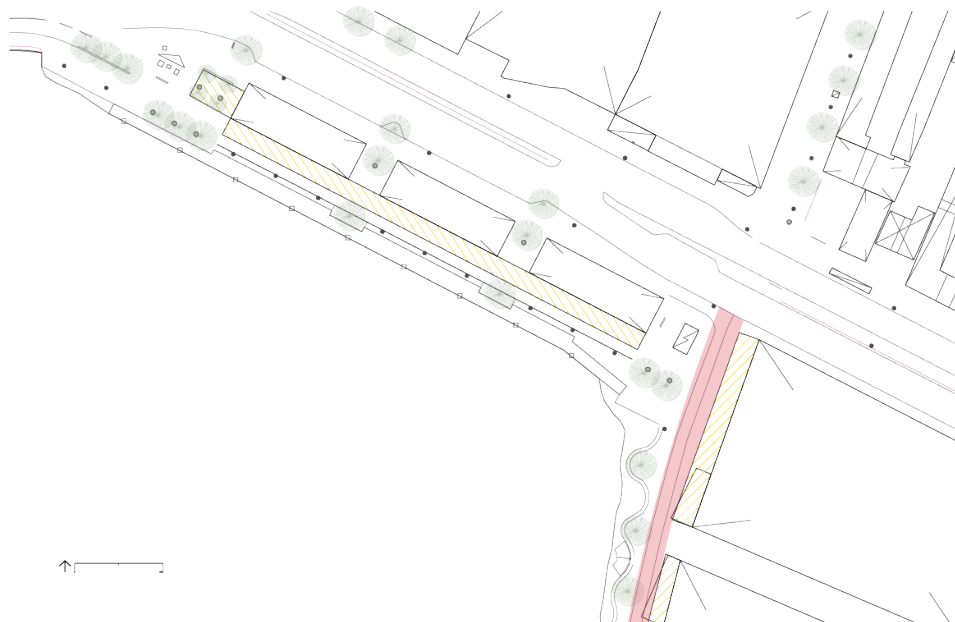
Atollen

Lillsjöraden

Lillsjöraden har ett av stadens bästa lägen för uteserveringar, med utsikt över Munksjön i västerläge och kvällssol, och är ett av Jönköpings huvudsakliga restaurangstråk. Samtidigt fungerar stråket som en viktig pulsåder för gång- och cykeltrafiken. Här rör sig såväl motionärer som personer på väg mellan arbete, hem och fritidsaktiviteter, vilket skapar ett kontinuerligt och stundtals omfattande flöden.

Här är det viktigt att uteserveringarna har ett enhetligt uttryck som samspelar med byggnadernas moderna arkitektur. Inglasade uteserveringar ska undvikas eftersom husens fasader redan kan öppnas upp och låta utemiljön sippra in i lokalerna, vilket i sig fungerar som en form av inglasning. Därför ska det här vara enklare konstruktioner som bidrar till att befolka Munksjöpromenaden och skapar kontakt mellan restaurangbesökare och förbipasserande.

Då ett av stadens viktigaste cykelstråk går längs Lillsjöraden är det viktigt att det finns tillräckligt utrymme mellan cykelstråk och uteservering för att även gående ska kunna ta sig fram på ett tryggt och utan hinder.



Figur 8. Gulskrafferade ytor är tillåtna ytor för uteserveringar. Rödmarkerad yta måste hållas fri för att räddningstjänsten ska kunna komma fram.

Framtidsplaner

Det finns i dagsläget inga planer på att bygga om Lillsjöraden. För att minska konflikter mellan uteserveringar, gång- och cykeltrafik behöver cykelvägens dragning utmed Lillsjöraden ses över. Med mycket fotgängare och uteserveringar är det inte lämpligt att en cykelväg går igenom och i framtagandet av en trafikplan behöver därför vidare stråkstudier genomföras. Syftet är att se över cykelbanans läge i relation till andra funktioner i staden.

Riktlinjer för Lillsjöraden

- De rödmarkerade ytorna i figur 8 och 9 ska hållas öppna för att räddningsfordon ska kunna komma fram. På de ytorna kan inga uteserveringar uppföras.
- Platsen har ett plant underlag och inga höjdskillnader vilket gör att det inte är motiverat att uppföra altandäck eller andra liknande golvkonstruktioner.
- Gröna inslag välkomnas.
- Enkla inglasningar med höj- och sänkbara väggar får användas här.

Lillsjöplan

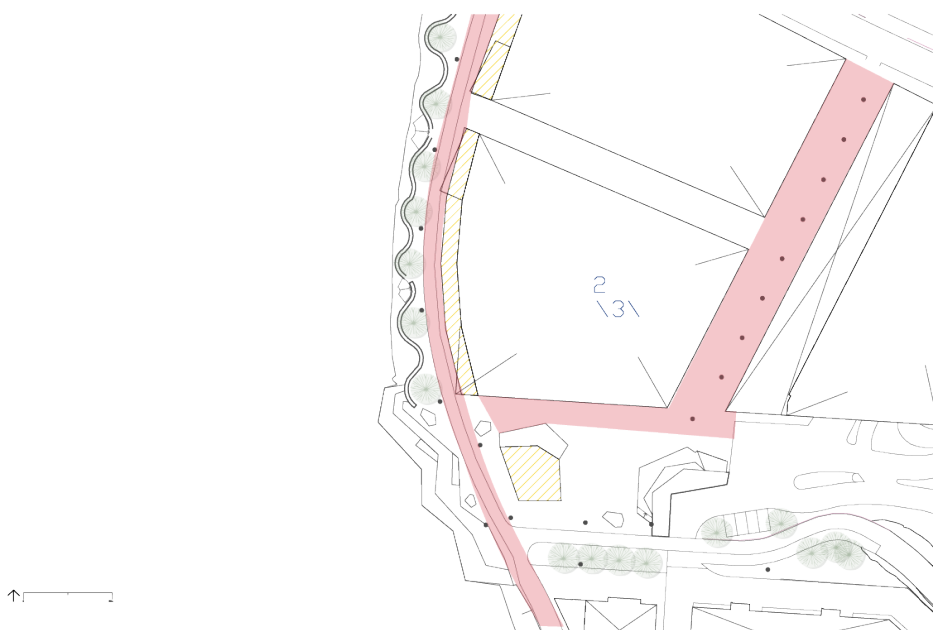
Lillsjöplan är liksom Lillsjöraden en plats som många passerar och där flera viktiga röreslestråk korsar varandra. Därför är det viktigt att framkomligheten för fotgängare och cyklister bibehålls. På så sätt fortsätter kopplingarna mellan Munksjön och övriga delar av centrum fortsatt vara starka.

Torget ramas in av bebyggelse i norr och söder. I väst möter det Munksjön och i öst ramas det in av grönska som fungerar som en avskärmande vägg mot Museirondellens trafik och buller. Torget är öppet och luftigt, men tack vare de upphöjda växt- och sittplatserna samt vegetationen får torget en mer intim karaktär. Det är ett litet torg med stora ytor. Det gör att det finns

möjlighet att hålla olika typer av evenemang på platsen. Torget ska därför vara flexibelt och mångfunktionellt för såväl evenemang som aktiviteter.

Ytorna närmast fasaderna ska hållas fria så att räddningstjänsten kan ta sig fram och så att utrymning av fastigheter är möjlig. Längs torgets södra fasader och längs Munksjöns strand går två cykelvägar. Även dessa ytor behöver hållas fria och öppna för att cykeltrafiken ska kunna ta sig fram på ett tryggt och säkert sätt. Med begränsningarna längs fasaderna finns det därför möjlighet att ha satellituteserveringar på angivna platser enligt figur 9 under sommarhalvåret. Med tanke på att torget även ska kunna rymma olika typer av evenemang kan utbredningen av uteserveringarna variera mellan säsonger.

För att ge liv och rörelse till platsen även under vinterhalvåret kan uteserveringar av mindre skala tillåtas här. Ytan får inte användas för förvaring av möbler eller stå tom, utan ska användas för servering och vistelse även vintertid.



Figur 9. Gulskrafferade ytor är tillåtna ytor för uteserveringar. Rödmarkerad yta måste hållas fri för att räddningstjänsten ska kunna komma fram.

Framtidsplaner

I dagsläget finns inga planer på att bygga om Lillsjöplan.

Riktlinjer för Lillsjöplan

- Markerad yta i figur 9 ska hållas öppen för räddningsfordon ska kunna komma fram.
- Platsen har ett plant underlag och inga höjdskillnader, vilket gör att det inte är motiverat att uppföra altandäck eller andra liknande golvkonstruktioner.
- Satellituteservering är tillåtet under sommarhalvåret på angiven plats enligt figur 9.
- Gröna inslag välkomnas
- Enkla inglasningar med höj- och sänkbara väggar får användas här.

Östra Storgatan

Östra Storgatan är Jönköpings primära handelsstråk är det huvudsakligen är fotgängare som rör sig längs gatan. För cyklister kan detta vara en målpunkt, men också en gata där cykling sker på de gåendes villkor. Östra Storgatan har en strikt, enkel och stram utformning med gedigna material i grunden. Gatan är också fylld av många olika möbler som bänkar, sopkärl och cykelställ, vilket ger ett stökigt intryck mot den enkla och strama gatuutformningen. Detta påverkar både orienteringsförmågan och komforten, vilket i sin tur påverkar viljan att uppehålla sig i området.

Längs gatans fasader finns tillgänglighetsanpassade gångstråk med plana ytor bestående av plattor i granit som är lätta att ta sig fram på. Mellan fasaderna och gatans mitt finns en möbleringszon på båda sidor av gatan, där träd varvas med bland annat bänkar, cykelställ och gatlyktor. I mitten finns en körbar yta i huggen smågatsten, vilket innebär att den är svårframkomlig för människor med rörelsehinder.

Längs Östra Storgatan finns idag en handfull caféer och restauranger som bidrar till gatans attraktivitet genom uteserveringar längs fasaderna. Detta hamnar dock i konflikt med tillgängligheten längs gatan, eftersom de ytor som är mer lättframkomliga med släta granithällar och naturliga ledstråk ligger längs just fasaderna. Denna konflikt kan dock inte lösas i nuläget eftersom det skulle innebära stora kostnader för enskilda verksamheter.

Att det saknas bakgator kopplat till fastigheterna längs Östra Storgatan innebär det att leveranser måste ske från gågatan. Detta kan hamna i konflikt med eventuella uteserveringar, därför behöver framkomligheten för fordonstrafik säkerställas. Det är också viktigt att uteserveringarna placeras och utformas på sådant sätt att de inte skymmer sikten för framför allt cyklister och bilister. Om framkomligheten kan säkerställas kan uteserveringar placeras både i möbleringszonerna och i den körbara ytan.

Under vinterhalvåret är uteserveringar inte lämpligt längs Östra storgatan då flöden och trafik påverkas mer av väglaget, och vid snöröjning måste såväl plogfordon som gående kunna komma fram. Eftersom markbeläggningen redan är en utmaning för personer med rörelsehinder

förstärks detta än mer under vinterhalvåret. Därför måste gångstråken längs fasaderna där slätt underlag finns hållas fria.

Framtidsplaner

Det finns i nuläget inga större planer på utveckling av Östra Storgatan. Dock kommer möbleringen längs gatan att ses över 2025/2026 i samband med att påkörningsskydd sätts ut på gatan. På sikt behöver Östra Storgatans markbeläggning ses över för att öka tillgängligheten för de gående och minska konflikten mellan tillgänglighet och uteserveringar.

Riktlinjer för Östra Storgatan:

- Inhägnade uteserveringar ska ha ett enkelt och stramt intryck men gärna med inslag av grönska.
- Gatan är plan och enkel att möblera. Altandäck eller andra liknande golvkonstruktioner får därför inte anläggas.
- I första hand ska enkla staket och gröna inslag användas som avgränsning. Enkla inglasningar med höj- och sänkbara väggar får också användas vid behov, till exempel på grund av vädret.
- Uteserveringarnas placering och utformning får inte skymma sikten för cyklister och bilister.
- Uteserveringar är inte tillåtna under vinterhalvåret.

Hovrättstorget

Hovrättstorget ramas in av Gamla rådhuset i väster, Göta hovrätt i söder och Museigatans förlängning i öster, med Grand hotell och Jönköpings teater som fond. I norr gränsar torget mot Östra storgatan, med dess formklippta lindar samt de intilliggande affärshusen på två våningar.

Torget rum avgränsas även av planteringskärl som står längs den norra och södra sidan, samt två trädrader med formklippta lindar längs den östra sidan. Planteringskärlen har med tiden flyttats runt, vilket påverkar helhetsintrycket av torget och kan göra att torget känns stökigt.

Markbeläggningen består av både huggen smågatsten och storgatsten, vilket inte uppfyller kraven på tillgänglighet. Den visuella tillgängligheten på torget är däremot god, eftersom det är lätt att få en god överblick över torget. Bakom det gamla rådhuset finns gott om cykelställ, men denna del kan upplevas som otrygg, vilket minskar tillgängligheten till dem.

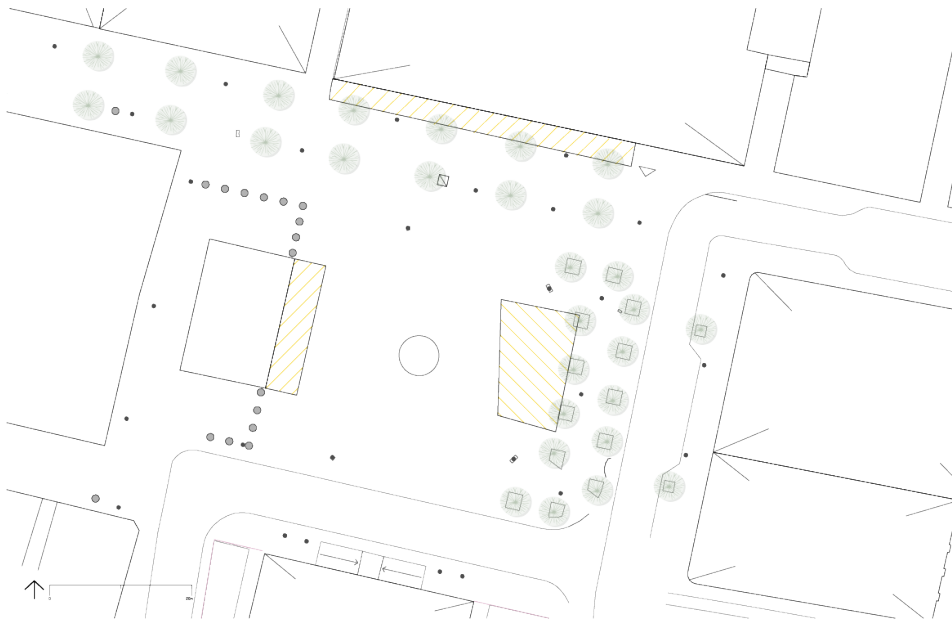
Den främsta rörelsen över torget sker diagonalt, mellan det nordvästra och sydöstra hörnet. Detta stråk är tydligt markerat med storgatsten som leder över torget.

Under sommarhalvåret brukar kommunen installera ett så kallat ”sommarhäng” på torget, vilket har uppskattats av torgets besökare. Sommarhänget erbjuder fler sittplatser i både sol och skugga och ger därmed fler möjligheter för människor att mötas och umgås. Sedan några år tillbaka finns en uteservering utanför det gamla rådhuset som bidrar med mer liv på torget. Uteserveringar har sedan länge även funnits längs Östra Storgatans norra del, vilka också bidrar till mer liv och rörelse på platsen.

Hovrättstorget är ett viktigt torg för event och marknadsdagar. Ofta byggs en scen eller liknande upp på torget i samband med detta. De dagar då inga evenemang pågår kan flexibla satellituteserveringar bidra till att skapa liv och rörelse.

En flexibel satellituteservering här skulle kunna innebära att den vid behov, vid exempelvis ett evenemang, går snabbt att plocka ihop för att under en dag eller två kunna använda torget till något annat. Ett alternativ är att tillåta satellituteserveringar på utvalda ytor som kan stå kvar under sommarsäsongen utan att hindra evenemang.

Under vintersäsongen tillåts inga satellituteserveringar på Hovrättstorget eftersom det skulle kräva större och bygglovspliktiga konstruktioner, som inte får uppföras här. Vanliga uteserveringar längs fasader kan tillåtas på torget under vinterhalvåret, men får då inte användas för förvaring av möbler.



Figur 10. Gulskrafferade ytor är tillåtna ytor för uteserveringar och satellituteserveringar.

Framtidsplaner

Det finns i nuläget inga planer på att bygga om Hovrättstorget.

Riktlinjer för Hovrättstroget:

- Platsen är plant och har inga höjdskillnader, vilket gör att det inte är motiverat att uppföra altandäck eller andra liknande golvkonstruktioner.
- Gröna inslag välkomnas.
- Satellituteserveringar får uppföras på plats enligt figur 10. Dock inte under vinterhalvåret.
- Uteserveringar som måste avgränsas in ska ramas in av enklare staket som är anpassade till miljön. Glaspartier är inte tillåtet här eftersom det inte passar in i miljön.

Bilaga 1. Urval av geografiska områden

Bilaga 1 - Urval av geografiska områden

Restaurangsstråk	Kriterier				
	Näringslivet	Platsspecifika förutsättningar	Utmaningar/konflikter	Planstöd	Stadslivet
Tändsticksområdet	Efterfrågan av vädersäkra och relativt stora uteserveringar som nyttjar de unika förutsättningarna i kulturmiljön	Kulturmiljö	Leveranser Räddningstjänsten Biltrafik Cykelstråk	Kvartersmark, ska bli allmän platsmark Bygglov	Rikt stadsliv
Lundströms plats	Stort behov av större konstruktioner och inglasningar	Mörk och blåsig plats Stora utrymmen Ingen bil- eller cykeltrafik Mycket hårdgjort	Stora gångflöden	Allmän platsmark - behov av kraftiga konstruktioner och tillfälliga bygglov	Kollektivtrafiknod Stora gångflöden
Trädgårdsgatan	Bra förutsättningar	Bra förutsättningar	Inga konflikter	Allmän platsmark	Stort restaurangsstråk
Kyrkogatan	Behov av mindre uteserveringar som passar in i trafikmiljön	Trångt på trottoarerna Biltrafik Höjdskillnader till entréer	Utrymme Bil/gångtrafik	Allmän platsmark	Inget viktigt handelsstråk Trångt med uteserveringar Bullrig miljö
Atollen	Efterfrågan efter satellituteserveringar Vill ha mer utrymme	Flexibilitet Huvudcykelstråk	Utrymme - Cykel/gång Räddningstjänsten	Allmän platsmark	Bra läge med sol och sjö Motionsspår Öppna ytor Evenemangsytor
Östra Storgatan	Efterfrågan för en variation av öppna uteserveringar som passar in på gågatan	Tillgängliga stråk längs fasader	Tillgängliga stråk längs fasader och utrymme för uteserveringar	Allmän platsmark	Viktigt handels och restaurangsstråk
Smedjegatan	Ett fåtal verksamheter efterfrågar enkla uteserveringar	Tillgänglighetsanpassat vid restauranger/caféverksamheter	Utrymme och tillgängliga stråk	Allmän platsmark	Viktigt handelsstråk Inte så mycket restauranger
Barnarpsgatan	Otydligt fokus för näringslivet, blandat näringsliv	Biltrafik	Biltrafik	Allmän platsmark	Identitetslös gata sett ur handelsstråk och ett fåtal restauranger

Hög prioritet - 2
Prioritet -1
Ingen prioritet - 0